

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques wat betreft de uitsluiting van de gebruiker**
  - **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voert artikel 3ter van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen uit, ingevoegd bij decreet van 16 juni 2021. Het heeft als voorwerp de uitsluiting van de gebruiker dienstencheques en de terugvordering bij de gebruiker dienstencheques als hij de veiligheidsvoorschriften in kader van de bestrijding van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid niet naleeft. De uitvoerende bevoegdheid hiervan wordt bij het Departement Werk en Sociale Economie gelegd en de veiligheidsmaatregelen worden vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het dossier heeft betrekking op het beleidsveld Werk.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het advies van de inspectie van financiën van 18/06/2021;
- het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/271 van 21/06/2021;
- het advies van de SERV van 12 juli 2021;
- het advies van de Raad van State van 69.905/1 van 20 juli 2021.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting was niet vereist.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het stelsel van de dienstencheques wordt geregeld in de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en in het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques. In deze regelgeving zijn verschillende maatregelen opgenomen die getroffen kunnen worden in het geval een onderneming of gebruiker van dienstencheques de reglementering niet respecteert. Voor de ondernemingen gaat het om een intrekking van de erkenning, een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie en een terugvordering van de onrechtmatig ontvangen bedragen. Voor de gebruikers gaat het om een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie, een terugvordering van de onrechtmatig betaalde overheidsbijdrage en een mogelijke uitsluiting van het stelsel voor een jaar indien hij opzettelijk heeft deelgenomen aan een inbreuk van de onderneming.

In het kader van de bestrijding van de Covid-19-pandemie is er bijzondere aandacht voor de veiligheid van de huishoudhulpen aangezien de erkende ondernemingen gedurende de hele periode dat de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus gelden, steeds actief zijn gebleven. De huishoudhulpen bevinden zich in een precaire positie aangezien zij zich van gezin naar gezin begeven en de gezinsleden, omwille van de bestrijdingsmaatregelen, vaker in huis zijn tijdens de dienstenchequeprestaties dan gewoonlijk. Bovendien kunnen ze op deze manier ook het virus verder verspreiden. Daarom werden er verschillende maatregelen getroffen: in samenspraak met de sector werden richtlijnen gepubliceerd en de verhoging van de tegemoetkoming voor erkende ondernemingen in de periode november en december 2020 werd gekoppeld aan de veiligheidsmaatregelen opgesomd in het Ministerieel Besluit van 25 november 2020 betreffende de veiligheidsmaatregelen in de dienstencheque-sector om de verspreiding van het coronavirus te beperken. De verantwoordelijkheid van de gebruikers in de toepassing van deze maatregelen vereist de nodige handhavingsinstrumenten.

Hiertoe werd op 16 juni 2021 in het Vlaams Parlement het decreet goedgekeurd dat een artikel 3ter invoegt in de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen. Dit artikel creëert de mogelijkheid om gebruikers uit te sluiten van het recht om dienstencheques te bestellen en te gebruiken en/of de overheidstegemoetkoming bij hen terug te vorderen.

Bijgevoegd ontwerpbesluit strekt ertoe het decreet uit te voeren en de veiligheidsmaatregelen vast te leggen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel legt de uitvoeringsmodaliteiten vast, door de uitvoeringsbevoegdheid bij het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) te leggen.

Het wetsartikel waarvan dit ontwerp van besluit de uitvoering is legt specifieke vereisten op het vlak van motivatie op waar de administratie rekening mee zal moeten houden. Voor het overige zijn het de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die bepalen wat de noodzakelijke elementen van dergelijke procedure zijn zoals het respecteren van de hoorplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel. Er zijn geen bijzondere omstandigheden voorhanden die specifieke modaliteiten zouden vereisen, we kunnen op dat vlak dan ook terugvallen op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Het zal de Vlaamse Sociale Inspectie, afdeling van het Departement WSE zijn die de vaststellingen doet, dit volgt uit hun algemene bevoegd voor het toezicht op de wet ter bevordering van

buurtdiensten en -banen. Op basis van het administratief onderzoeksdossier zal de administratie vervolgens een beslissing nemen tot terugvordering en/of uitsluiting, maar niet zonder eerst de betrokken burger te horen.

Een aspect van de besluitvorming dat enige duiding vereist is hoe de gebruikers uitgesloten zullen worden van het recht op het gebruiken en bestellen van dienstencheques. Indien het departement een beslissing tot uitsluiting opmaakt, zal zij de uitgiftemaatschappij van de dienstencheques, Sodexo, hiervan op de hoogte brengen. Sodexo zal vervolgens deze gebruiker blokkeren, hetgeen tot gevolg heeft dat deze geen dienstencheques meer zal kunnen aankopen en dat dienstencheques reeds in zijn bezit niet gebruikt zullen kunnen worden om prestaties te betalen tijdens de periode van de uitsluiting. Als ze toch gebruikt worden, zullen ze niet worden uitbetaald. De gebruiker behoudt wel het recht om dienstencheques die reeds in zijn bezit waren, te laten terugbetalen.

De uitsluiting is alleen van toepassing op de persoon die schuldig is bevonden aan de inbreuk, niet op zijn hele gezin. De partner of een inwonend meerderjarig kind zullen dus wel nog dienstencheques kunnen bestellen. Het is wel mogelijk dat verschillende gebruikers uit één gezin worden uitgesloten als zij als gezamenlijk schuldig worden bevonden voor een inbreuk of een zeer ernstige onachtzaamheid.

Artikel 2

Artikel 2 bepaalt de veiligheidsmaatregelen. Deze maatregelen zijn alleen van kracht zolang de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid van kracht is, momenteel loopt deze nog tot 24 oktober 2021.

Het betreft de volgende maatregelen:

- Het dragen van een mondmasker als de gebruiker zich in dezelfde ruimte als de huishoudhulp bevindt

Deze maatregel stelt de verplichting om een mondmasker te dragen als de huishoudhulp aan het werk is in de woning, gelijk met de mondmaskerverplichting die momenteel geldt voor publiek toegankelijke ruimtes in ondernemingen, opgelegd in het federale Corona-MB.¹ Het besmettingsgevaar in de woning is echter gelijkaardig aan dat in die publiekelijk toegankelijke ruimtes dus moeten dezelfde voorzorgen genomen worden.

- Geen bezoek ontvangen tijdens de werkuren van de huishoudhulp tenzij dat bezoek dringend en noodzakelijk is en te maken heeft met de gezondheid van iemand van het gezin (bv. een doktersbezoek) of omdat het nodig is voor de materiële leefomstandigheden in de woning (bv. een dringend bezoek van een loodgieter of elektricien).

Deze maatregel wordt verantwoord door het feit dat er nog steeds een verplichting geldt tot het beperken van het bezoek binnenshuis. Momenteel ligt die grens bij vier personen.² Aangezien de bezoekers die aanwezig zijn bij de gebruiker, voor de huishoudhulp bovenop zijn of haar eigen privébezoek komt is dat een vergroting van het besmettingsrisico dat dient vermeden te worden.

- De gebruiker annuleert de prestatie onmiddellijk indien hij zich in een quarantainesituatie bevindt of ziektesymptomen vertoont die kenmerkend zijn voor Covid-19.

---

¹ Ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, laatst gewijzigd op 4 juni 2021, art.5

² Ibid. Art. 15bis

Deze maatregel is analoog aan de art. 2 ,§1bis van het federale Corona-MB³ dat stelt dat “personen moeten geïnformeerd worden dat ze in geen geval mogen terugkeren naar de arbeidsplaats als ze zich ziek voelen of ziektesymptomen vertonen of zich in een quarantainesituatie bevinden”.

Aan de vraag van de SERV, die in haar advies opmerkt dat het goed zou zijn de maatregelen niet te beperken tot COVID-19, wordt geen gevolg gegeven. Het gaat hier om ernstige maatregelen die de grondrechten van gebruikers van dienstencheques impacteren. Het is daarom nodig dat die regels in de meest beperkte vorm worden geformuleerd en dat zij pertinent en dienend zijn voor het doel, in casu het bestrijden van de COVID-19 pandemie, met haar zeer eigen epidemische eigenschappen waaraan zeer specifieke maatregelen gekoppeld worden.

De SERV vraagt ook om *‘besmet is met het virus’ in plaats van ‘vertonen van kenmerkende symptomen’ te schrijven.* Deze formulering zou echter te beperkend zijn, aangezien een persoon mogelijks nog niet getest is of de resultaten van de test nog niet heeft ontvangen op het moment van de (geplande) prestaties, maar wel symptomen vertoont.

Het tweede lid verduidelijkt dat de veiligheidsmaatregelen van kracht zijn zolang de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid geldt. Er wordt hierbij ook expliciet verwezen naar de laatste verlenging van de noodsituatie van 18 juni 2021, zo kan er geen verwarring ontstaan over het feit dat deze in de context van de veiligheidsmaatregelen dienstencheques van kracht is en in die zin dus niet beperkt blijft tot de afwijkingsregeling op de omgevingsvergunningsof omgevingsmeldingsplicht. Dit lid werd toegevoegd naar aanleiding van het advies van de Raad van State, die het volgende aanhaalde: *“De coherentie van de ontworpen regeling zou ermee zijn gebaat indien uit de ontworpen regeling eenduidiger zou blijken voor welke periode de ontworpen veiligheidsmaatregelen zullen gelden en op welke wijze die periode zal worden vastgesteld.”* De momenteel lopende noodsituatie loopt ten einde op 24 oktober 2021.

Het laatste lid van dit artikel bepaalt dat de Minister van Werk de afzonderlijke veiligheidsmaatregelen kan opheffen voordat de noodsituatie een einde neemt. Deze delegatie is nodig zodat de minister snel kan optreden als de gezondheids- en veiligheidssituatie gunstig zou evolueren. . De draagwijdte van de delegatie aan de Minister van Werk werd ingeperkt in vergelijking met het oorspronkelijke ontwerp van besluit. Dit naar aanleiding van de opmerkingen die de Raad van State formuleerde in haar advies waarin zij argumenteerde dat de toekenning van de verordende bevoegdheid aan de Minister te ruim was. Door het schrappen van de delegatie met betrekking tot de verduidelijking van de veiligheidsmaatregelen en de inwerkingtreding van de maatregelen wordt hieraan tegemoet gekomen.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 4

Omdat het gaat om dringende maatregelen wordt er gekozen voor een onmiddellijke inwerkingtreding, namelijk de dag na bekendmaking van het besluit in het Belgisch Staatsblad.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

---

³ Ibid. Art 2, §1bis

Dit decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

De Inspecteur van Financiën heeft zijn advies gegeven op 18/06/2021

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques wat betreft de uitsluiting van de gebruiker;
- 2° te gelasten voornoemd besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS